

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 8C/34/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1120210820
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Vančová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2022:1120210820.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred sudkyňou JUDr. Martinou Vančovou v právnej veci žalobcov: 1. O.. I. J., F.. XX.XX.XXXX, I. X. O.. E. J., F.. XX.XX.XXXX, Z. T. H. X, Q.Á., obaja zast.: Advokátska kancelária JUDr. AŽALTOVIČ & PARTNERS s. r. o., IČO: 36 857 882, so sídlom Pred poľom 1652, Trenčín, proti žalovanej: 365.bank, a. s., IČO: 31 340 890, so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, zast.: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., IČO: 36 853 186, so sídlom Štefánikova 8, Bratislava, v konaní o určenie, že právo žalovanej začať výkon záložného práva nie je a právny úkon žalovanej spočívajúci v začatí výkonu záložného práva je neplatný právny úkon, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh žalobcov na prerušenie konania zamietá.
- II. Súd žalobu zamietá.
- III. Žalovaná má voči žalobcom 1. a 2. nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou doručenu súdu dňa 02.07.2020 voči žalovanej domáhali, aby súd určil, že nie je právo žalovanej začať výkon záložného práva na nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom T., katastrálny odbor na LV č. XXXX pre katastrálne územie C., ktorou je pozemok parcela registra B. parc. č. XXX/X - záhrada o výmere 1.472 m² („ďalej len nehnuteľnosť“), a ktorá je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov, a tiež sa domáhali, aby súd určil, že právny úkon žalovanej spočívajúci v začatí výkonu záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti je neplatný právny úkon.

2. Žalobu odôvodnili tým, že žalovaná v právnom postavení veriteľa uzavrela dňa 11.09.2018 s obchodnou spoločnosťou C. B. J..S..Z.. v právnom postavení dlžníka zmluvu o úvere, na základe ktorej sa žalovaná zaviazala dlžníkovi poskytnúť strednodobý úver do výšky 1.990.000,- eur so splatnosťou do 31.03.2020 a dlžník sa zaviazal žalovanej úver vrátiť v lehote a za podmienok uvedených v zmluve o úvere. Za účelom zabezpečenia úverovej pohľadávky žalobcovia v právnom postavení záložcov uzatvorili dňa 11.09.2018 so žalovanou zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, na základe ktorej došlo k zriadeniu záložného práva k nehnuteľnosti, ktorá je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov. Listom zo dňa 09.04.2020 vyzvala žalovaná dlžníka a žalobcov na zaplatenie úverovej pohľadávky, ktorá sa podľa zmluvy o úvere stala splatnou v celom rozsahu dňa 31.03.2020. Následne žalovaná oznámením o začatí výkonu záložného práva zo dňa 08.06.2020 oznámila dlžníkovi, že začína výkon záložného práva formou predaja zálohou na dobrovoľnej dražbe. Žalovaná napriek námietkam žalobcov o nemožnosti začať výkon záložného práva z dôvodu poskytnutia dočasnej ochrany dlžníkovi podľa § 15 odsek 1 zákona č. 92/2020 Z.z. žalobcom oznámila, že vo výkone záložného práva bude pokračovať. Žalobcovia naliehavý právny záujem na požadovanom určení odôvodnili odstránením

neistoty v právnom vzťahu medzi stranami sporu. Poukazovali na skutočnosť, že sú ručiteľmi úverovej pohľadávky a zároveň aj spoločníkmi dlžníka a žalobca 1. je súčasne štatutárnym orgánom dlžníka. Záložným právom viaznucim na zálohu sa zabezpečil záväzok dlžníka, ktorému bola poskytnutá dočasná ochrana, a tak záloh priamo či minimálne nepriamo patrí k podniku dlžníka, a preto voči nemu nemožno začať výkon záložného práva podľa § 17 odsek 4 zákona číslo 62/2020 Z.z. Skutočnosť, že žalobcovia nie sú obligačnými dlžníkmi vo vzťahu k žalovanej ako záložnému veriteľovi by nemala byť sama osebe rozhodujúcou skutočnosťou pre vyvodenie záveru o tom, že záloh nepatrí k podniku dlžníka pod dočasnou ochranou, a to z dôvodu, že záložné právo zabezpečuje záväzok žalovaného - záložného veriteľa zo zmluvy o úvere, pričom len za účelom jeho zabezpečenia uzatvorili dňa 11.09.2018 žalobcovia (záložcovia) záložnú zmluvu. Poukázali na to, že v doslovnom znení zákona zákonodarca nepoužil textáciu „nemožno začať výkon záložného práva vzťahujúceho sa na podnik, vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu patriacu podniku“, ale použil textáciu „nemožno začať výkon záložného práva vzťahujúceho sa na podnik, vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu patriacu k podniku“. Pri použití doslovného výkladu tohto ustanovenia možno vyvodiť logický záver, že je rozdiel, či majetková hodnota patrí podniku alebo či majetková hodnota patrí k podniku, keďže je tak prípustné, že môže nastať situácia, keď majetková hodnota nepatrí podniku, ale patrí k podniku. Pri použití logického výkladu tohto ustanovenia možno dospieť k záveru, že cieľom zákonodarcu bolo zákonom dočasne chrániť podnikateľské subjekty pred nepriaznivými dôsledkami ich prechodnej finančnej nespôsobilosti spôsobenej pandemiou COVID-19 a nie pripustiť výklad, ktorého dôsledkom bude, že dlžník, ktorému bola poskytnutá dočasná ochrana po splatnosti, bude uspokojený núteným výkonom záložného práva na záloh, ktorý zabezpečuje úverovú pohľadávku žalovaného voči dlžníkovi zo zmluvy o úvere. Za daných okolností nie je pre záver o neúčinnosti ust. §17 odsek 4 citovaného zákona výhradne rozhodujúca samotná otázka vlastníctva zálohu, keďže v danom prípade je rozhodujúcou skutočnosťou to, že ide o záväzok dlžníka pod dočasnou ochranou, ktorý je zabezpečený zálohom vo vlastníctve žalobcov, ktorí sú zároveň ručiteľmi úverovej pohľadávky a spoločníkmi dlžníka a žalobca 1. je súčasne štatutárnym orgánom dlžníka a tak záloh priamo či minimálne nepriamo patrí k podniku dlžníka, preto nemožno začať výkon záložného práva podľa § 17 ods. 4 citovaného zákona. Žalobcovia ďalej uviedli, že na požadovanom určení majú naliehavý právny záujem z dôvodu, že určovacie žaloby majú opodstatnenie tam, kde je ešte len stav ohrozenia práva a nie už jeho porušenie. V uvedenom prípade by súd určujúcim rozsudkom mohol odstrániť neistotu v právnych vzťahoch a to ešte pred ich porušením, nie až následne v konaní o neplatnosť dobrovoľnej dražby.

3. Žalovaná považovala žalobu za účelovú a nedôvodnú, preto ju žiadala zamietnuť. Namietala, že zo znenia ust. § 17 odsek 4 zákona č. 62/2020 Z.z. vyplýva, že účinky tohto ustanovenia pôsobia len voči majetku, ktorý patrí podnikateľovi pod dočasnou ochranou. Poukázala na dôvodovú správu k zákonu č. 62/2020 Z.z., ust. § 17 odsek 4, podľa ktorej: „Podobne ako pri exekúcii aj pri výkone záložného práva by pri podnikateľovi pod dočasnou ochranou mohlo dôjsť k zásadnejším zmenám v skladbe, využití, určení či zmenšení jeho majetku. Preto poskytnutie dočasnej ochrany bráni začatiu výkonu záložného práva na majetkové hodnoty ako podnik, časť podniku, vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu patriacu k podniku. Pri oznámenom začatí výkonu záložného práva sa účinky plynutia lehoty, po uplynutí ktorej je možné záložné právo vykonať, navracajú a začatie jej plynutia sa spája až s ukončením dočasnej ochrany“. Poukázala aj na § 5 Obchodného zákonníka, podľa ktorého „podnikom sa na účely tohto zákona rozumie súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.“ Namietala, že základným determinantom určenia veci ako „veci patriacej k podniku“ je podnikateľove vlastníctvo tejto veci, a to, že táto vec slúži na prevádzkovanie podniku podnikateľa. Obchodný zákonník za vec patriacu k podniku nepovažuje vec, ktorá je vlastníctve štatutárneho orgánu podnikateľa alebo vo vlastníctve majiteľa obchodného podielu v spoločnosti, a ani vec, ktorá je vo vlastníctve osoby, ktorá poskytla zabezpečenie podnikateľovho záväzku. Nedôvodne preto žalobcovia namietajú, že súd by mal prihliadať na okolnosť, že žalobcovia ako vlastníci nehnuteľnosti sú členmi štatutárneho orgánu dlžníka, jeho spoločníkmi a súčasne ručiteľmi za splnenie záväzku dlžníka zo zmluvy o úvere. Okolnosť, že vec je vo vlastníctve člena štatutárneho orgánu podnikateľa pod dočasnou ochranou alebo osoby, ktorá ručí za záväzky podnikateľa pod dočasnou ochranou, alebo ich inak zabezpečuje, nepriznáva tejto veci status veci patriacej k podniku podnikateľa pod dočasnou ochranou, a to ani okrajovo. Takýto výklad ust. § 17 odsek 4 citovaného zákona je zavádzajúci a účelový a tiež v rozpore s § 5 Obchodného zákonníka. Ak by platil právny názor žalobcov, že k podniku podnikateľa pod dočasnou ochranou patria aj veci vo vlastníctve tretích osôb, ktoré zabezpečujú podnikateľove záväzky pod dočasnou ochranou, potom by mal podnikateľ pod

dočasnou ochranou o takomto majetku účtovať, vykazovať ho vo svojom účtovníctve a mal by mať právo s ním disponovať, čo však nie je právne možné. Účinkom poskytnutia dočasnej ochrany, pokiaľ ide o výkon záložného práva je v zmysle § 17 citovaného zákona dotknutý výlučne len majetok, ktorý patrí podniku podnikateľa pod dočasnou ochranou, t.j. majetok patriaci podnikateľovi pod dočasnou ochranou a pokiaľ ide o výkon záložného práva k majetku tretích osôb, ktorý zabezpečuje peňažné záväzky podnikateľa pod dočasnou ochranou, tento nie je poskytnutím dočasnej ochrany žiadnym spôsobom dotknutý ani obmedzený. Založené nehnuteľnosti sú preukázateľne vo vlastníctve tretích osôb, a preto tieto nehnuteľnosti nepatria, a ani nemôžu patriť k podniku dlžníka pod dočasnou ochranou. Právo žalovanej ako veriteľa domáhať sa uspokojenia jeho splatnej neuhradenej úverovej pohľadávky zo zálohu vo vlastníctve žalobcov je zákonným a zmluvným právom žalovanej. Toto právo žalovanej nie je účinkami poskytnutia dočasnej ochrany dlžníkovi v zmysle zákona číslo 62/2020 Z.z. vo vzťahu k nehnuteľnostiam žiadnym spôsobom obmedzené, a to ani dočasne. Ak by mal zákonodarca záujem na tom, aby sa zákaz výkonu záložného práva vzťahoval aj na majetok, ktorý nepatrí k podniku podnikateľa pod dočasnou ochranou a je vo vlastníctve tretích osôb a zabezpečuje záväzky podnikateľa pod dočasnou ochranou, nepochybne by takýto účinok poskytnutia dočasnej ochrany *expressis verbis* stanovil vo vyššie citovanom zákonom ustanovení, čo sa však nestalo. Žalovaná ďalej namietala, že žalobcovia nepreukázali naliehavý právny záujem na navrhovanom určení, keďže posúdenie existencie práva žalovanej začať výkon záložného práva k nehnuteľnostiam a splnenia podmienok na jeho začatie je nepochybne predmetom posudzovania v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Právny poriadok teda žalobcom ponúka možnosť ochrany ich práv iným prostriedkom, ako takto koncipovanou žalobou. Cieľom žalobcov je mariť výkon záložného práva. Žalovaná ako účelové popiera všetky tvrdenia žalobcov, že žalovaná údajne začala výkon záložného práva k nehnuteľnostiam v rozpore so zákonom, a že právny úkon žalovanej spočívajúci v začatí výkonu záložného práva k nehnuteľnostiam je neplatný právny úkon. Žalovaná pri výkone záložného práva k nehnuteľnostiam postupuje v súlade so zákonom po splnení všetkých zákonom požadovaných podmienok pre začatie výkonu záložného práva záložným veriteľom, za účelom uspokojenia jej splatnej neuhradenej pohľadávky, preto nie je možné konanie žalovanej posúdiť ako neplatné. Zároveň žalobcom, osobám odlišným od dlžníka, nebola poskytnutá dočasná ochrana podľa zákona č. 62/2020 Z.z., a preto domáhať sa uspokojenia splatnej pohľadávky žalovanej je zákonným a zmluvným právom žalovanej, pričom toto jej právo nie je účinkami poskytnutia dočasnej ochrany dlžníkovi vo vzťahu k nehnuteľnostiam žiadnym spôsobom obmedzené, a to ani dočasne. Poskytnutie dočasnej ochrany nezaväzuje podnikateľa pod dočasnou ochranou povinnosti uhrádzať jeho splatné záväzky. Dočasnú ochranu poskytuje zákona č. 62/2020 Z.z. konkrétnemu podnikateľskému subjektu, a to tak, že obmedzuje jeho veriteľov v možnosti uspokojenia ich splatných pohľadávok formou postihnutia majetku podnikateľa pod dočasnou ochranou. Navyše dočasná ochrana poskytnutá dlžníkovi zanikla dňa 31.01.2021.

4. Žalobcovia podaním doručeným súdu dňa 18.10.2021 požiadali súd o prerušenie konania. Svoj návrh odôvodnili tým, že na Okresnom súde Bratislava III sa vedie konanie o zaplatenie 1.976.427,49 eur pod sp. zn. 26Cb/145/2020, ktoré sa začalo pred podaním žaloby v tejto veci a predmetom konania je otázka oprávnenosti nároku žalovanej voči spoločnosti C. B., J..S..Z., ktorý je zabezpečený záložným právom k zálohu vo vlastníctve žalobcov. Rozhodnutie v konaní na Okresnom súde Bratislava III bude mať podľa tvrdení žalobcov význam pre rozhodnutie súdu, najmä pokiaľ ide o oprávnenosť peňažného nároku zabezpečeného záložným právom, ktorého určenia neplatnosti začatia výkonu sa žalobcovia domáhajú.

5. Žalovaná k návrhu na prerušenie konania uviedla, že tento považuje za nehospodárny a účelový. Žalovaná nepochybne úver vo výške 1.990.000,- eur spoločnosti C. B., J..S..Z.. poskytla, úver dlžník spotreboval, pričom v konaní sp. zn. 26Cb/145/2020 ide o bežnú žalobu na plnenie, podanú práve žalovaným v postavení žalobcu voči spoločnosti C. B., J..S..Z.. Toto konanie vecne a právne nesúvisí s konaním vedeným na tunajšom súde.

6. Na pojednávaní dňa 03.05.2022 žalobcovia navyše uviedli, že v súčasnosti žalovaná realizuje výkon záložného práva predajom, kde bolo vypracovaných niekoľko znaleckých posudkov, pričom v poslednom znaleckom posudku bola stanovená všeobecná hodnota neprimerane nízka v porovnaní s reálnou trhovou hodnotou, ktoré vedie k vzniku škôd žalobcov. Žalovaná disponuje viacerými prostriedkami zabezpečenia úverovej pohľadávky. Žalovaná iniciovala súdne konanie, ktoré je vedené na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/145/2020, v ktorej sa domáha zaplatenia úverovej pohľadávky s príslušenstvom, preto výkon záložného práva nie je nutný. Žalovaná navrhla zabezpečovacie opatrenie, ktorému bolo vyhovené, čiže disponuje dostatočným zabezpečením tejto úverovej pohľadávky. Žalovaná

na pojednávani navyše poukázala na rozhodovaci prax Najvyššieho súdu SR, konkrétne na rozhodnutie R 47/2020 ohľadom nedostatku naliehavého záujmu žalobcov na určení, že právo žalovanej začať výkon záložného práva nie je. Čo sa týka určenia neplatnosti právneho úkonu začatia výkonu záložného práva, ide o určenie právnej skutočnosti, pričom právo žalovať určenie právnej skutočnosti je podmienené tým, aby takáto možnosť vyplývala z osobitného predpisu. V danom prípade však takáto žaloba nie je možná, keďže možnosť žalovať neplatnosť právneho úkonu začatia výkonu záložného práva zo žiadneho osobitného predpisu nevyplýva. K argumentácii žalobcov ohľadne nesprávneho ohodnotenia zálohu uviedla, že sa majú žalobcovia možnosť brániť pomocou prostriedkov ochrany, ktoré im priznáva zákon o dobrovoľných dražbách. Uviedla tiež, že je na žalovanej, ktoré zo zabezpečovacích prostriedkov vykoná.

7. Súd pri rozhodovaní vychádzal z nasledovného skutkového stavu:

7.1. Žalovaná ako veriteľ a spoločnosť C. B., J..S..Z.. ako dlžník uzatvorili dňa 11.09.2018 Zmluvu o úvere č. XXX/XX/XXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 1.990.000,- eur žalovanou dlžníkovi so splatnosťou do 31.03.2020.

7.2. Za účelom zabezpečenia úverovej pohľadávky žalobcovia v právnom postavení záložcov uzatvorili dňa 11.09.2018 so žalovanou Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. XXX/XX/XXXXXX/A/XXX, na základe ktorej došlo k zriadeniu záložného práva k nehnuteľnosti zapísanej v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, na LV č. XXXX pre kat. územie C., a to k pozemku parc. reg. B. s parc. č. XXX/X - záhrada o výmere 1472 m², ktorá je v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov (č.l. 130 - 133 spisu).

7.3. Listom zo dňa 09.04.2020 vyzvala žalovaná dlžníka a žalobcov na zaplatenie úverovej pohľadávky, ktorá sa podľa zmluvy o úvere stala splatnou v celom rozsahu dňa 31.03.2020.

7.4. Žalovaná Oznámením o začatí výkonu záložného práva zo dňa 08.06.2020 oznámila dlžníkovi, že začína výkon záložného práva formou predaja zálohou na dobrovoľnej dražbe.

7.5. Na základe žiadosti o poskytnutie dočasnej ochrany spoločnosti C. B., J..S..Z.., IČO: XX XXX XXX bola podľa Oznámenia Okresného súdu Trnava zverejneného v Obchodnom vestníku č. 106/2020 dňa 04.06.2020 poskytnutá žiadateľovi dočasná ochrana (Okresný súd Trnava sp. zn. 36CRe/7/2020).

8. Po právnej stránke posúdil vec nasledovne:

8.1. Podľa § 17 ods. 4 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID - 19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, voči podnikateľovi pod dočasnou ochranou nemožno začať výkon záložného práva vzťahujúceho sa na podnik, vec, právo alebo inú majetkovú hodnotu patriacu k podniku. Ak bola dočasná ochrana poskytnutá počas plynutia lehoty, po uplynutí ktorej možno takéto záložné právo vykonať, účinky oznámenia o začatí výkonu záložného práva nastávajú opätovne zánikom dočasnej ochrany.

8.2. Podľa § 137 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

9. Žalobou sa žalobcovia domáhali, aby súd určil, že právo žalovanej začať výkon záložného práva na nehnuteľnosti žalobcov nie je. Druhým žalobným petitom sa domáhali, aby súd určil, že právny úkon žalovanej spočívajúci v začatí výkonu záložného práva k predmetnej nehnuteľnosti je neplatný právny úkon. V priebehu konania podali súdu návrh na prerušenie konania.

10. Súd pred rozhodnutím vo veci posudzoval návrh žalobcov na prerušenie konania podľa § 164 C.s.p. do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/145/2020 z dôvodu, či sa v predmetnom konaní rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu. V konaní sp. zn. 26Cb/145/2020 sa žalovaná v postavení žalobkyne voči spoločnosti C. B., J..S..Z.. domáha zaplataenia dlžnej sumy vyplývajúcej zo Zmluvy o úvere, ktorej zabezpečenia sa výkon záložného práva na majetok žalobcov týka. Návrh na prerušenie konania súd posúdil ako nedôvodný, keďže v konaní nie je sporná pohľadávka žalovaného voči spoločnosti C. B., J..S..Z., ktorá vznikla poskytnutím úveru žalovanou spoločnosťou C. B., J..S..Z. vo výške 1.990.000,- eur na základe Zmluvy o úvere. Skutočnosť, že žalovaná iniciovala konanie o žalobe na plnenie voči spoločnosti C. B., J..S..Z.. pre priznanie dlžnej sumy s príslušenstvom rozhodnutím súdu, neodôvodňuje prerušenie tohto konania, keďže podmienkou výkonu záložného práva, ktorého predmetom je záloh vo vlastníctve žalobcov, nie je rozhodnutie súdu potvrdzujúce výšku pohľadávky veriteľa voči spoločnosti C. B., J..S..Z.. ako dlžníkovi. Žalovaný môže v súlade s § 151j Občianskeho zákonníka začať výkon záložného práva predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe aj bez potvrdenia výšky pohľadávky súdom. Navyše ide o pohľadávku vo výške istiny 1.990.000,- eur, ktorá aj bez príslušenstva významne prevyšuje hodnotu zálohu, ktorého sa výkon záložného práva týka a v tomto konaní žalobcovia nenamietali výkon záložného práva z dôvodu spornosti pohľadávky, ktorú záložné právo zabezpečuje. V súlade s vyššie uvedeným súd návrh žalobcov na prerušenie konania do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 26Cb/145/2020 ako nedôvodný zamietol.

11. Súd vec preto prejednal bez prerušenia konania, pričom ako prvé zisťoval, či majú žalobcovia naliehavý právny záujem na žalobou požadovanom určení. Vo vzťahu k žalobnému petitu, ktorým sa žalobcovia domáhali určenia, že je neplatný právny úkon žalovanej spočívajúci v začatí výkonu záložného práva k nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov, súd uvádza, že ide o určenie právnej skutočnosti, ktorej sa žalobcovia môžu domáhať v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu (§ 137 písm. d) C.s.p.). V danom prípade však možnosť domáhať sa neplatnosti právneho úkonu špecifikovaného v žalobe nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu, preto je žaloba v tejto časti neprípustná.

12. Žalobu v časti žalobného petitu, ktorým sa žalobcovia domáhali určenia, že nie je právo žalovanej začať výkon záložného práva na nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcov, považoval súd za právom dovolenú, keďže naliehavý právny záujem považoval za daný z dôvodu, že by vyhovenie žalobe súdom v tejto časti znamenalo pre strany sporu vyriešenie obsahu spornosti právneho vzťahu, kedy by žalovaná nemala v prípade úspechu žaloby v tejto časti právo záložné právo vo vzťahu k zálohu vo vlastníctve žalobcov vykonávať. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovanej, že na takomto určení nie je naliehavý právny záujem z dôvodu, že sa záložca môže domáhať žalobou určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, prostredníctvom ktorej sa má záložné právo vo vzťahu k nehnuteľnostiam žalobcov vykonať. Možnosť záložcu domáhať sa žalobou, že výkon záložného práva nie je daný (alebo ako v tomto prípade - začatie výkonu záložného práva nie je) súd považoval za vhodný prostriedok riešenia spornosti vzťahov strán sporu ešte skôr, ako by v prípade úspešného nadobudnutia vlastníckeho práva k zálohu treťou osobou, by aj táto musela byť súčasťou konania o neplatnosti dobrovoľnej dražby, pretože v takom prípade by sa už nielen právne postavenie žalobcov a žalovanej, ale aj nového nadobúdateľa stalo neistým. Z dôvodu uvedeného súd pristúpil k prejednaniu veci samej.

13. Žalobcovia dôvodnosť svojej žaloby, vrátane časti o určení, že právo žalovanej začať výkon záložného práva nie je, odôvodňovali skutočnosťou, že spoločnosti C. B., J..S..Z., ktorej sú žalobcovia obaja spoločníci a zároveň je žalobca 1. štatutárom uvedenej spoločnosti, bola poskytnutá dočasná ochrana v súlade s § 15 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 62/2020 Z.z.“). Uvedené je podľa žalobcov dôvodom, prečo nie je možné zo strany žalovanej ako záložného veriteľa pristúpiť k výkonu záložného práva na nehnuteľnosti žalobcov ako záložcov, ktorí ako fyzické osoby zriadením záložného práva na svojej nehnuteľnosti zabezpečili pohľadávku žalovanej voči spoločnosti C. B., J..S..Z.. Podľa žalobcov je v tomto prípade záloh vec patriaca k podniku.

14. K uvedenému súd uvádza, že rovnaké argumenty už boli dôvodom súdneho prieskumu vo vzťahu k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v tomto konaní, ktorým sa žalobcovia domáhali, aby sa žalovaná zdržala výkonu záložného práva. V uznesení zo dňa 30.07.2020, č.k. 8C/34/2020 - 67,

ktorým súd návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, uviedol: „Podľa § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. účelom dočasnej ochrany je vytvorenie časovo obmedzeného rámca s nástrojmi na podporu efektívneho riešenia negatívnych následkov šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 na podnikateľov prevádzkujúcich podnik. Zo samotného zákona, ako aj z dôvodovej správy k nemu vyplýva, že zákonodarca umožňuje podnikateľom, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana, získať väčší časový priestor na splnenie svojich záväzkov. V zákone však zákonodarca neposkytuje ochranu tretím osobám, ktoré môžu byť dotknuté neplnením si povinností podnikateľov, vrátane podnikateľov, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana. Nie je zrejmé, či to bol úmysel zákonodarcu, avšak nie je možné pripustiť taký extenzívny výklad zákona č. 62/2020 Z.z. ako naznačujú žalobcovia, keďže účinky poskytnutia dočasnej ochrany sú taxatívne vymenované v § 17 zákona a vzťahujú sa len na podnikateľa a jeho majetok. V danom prípade žalobcovia ako tretie osoby (fyzické osoby) na zabezpečenie záväzku podnikateľa vyplývajúceho so zmluvy o úvere zriadili na svojej nehnuteľnosti záložné právo v prospech žalovaného ako záložného veriteľa. Keďže nehnuteľnosť žalobcov nepatrí k podniku podnikateľa a dočasná ochrana poskytnutá v zmysle zákona č. 62/2020 Z.z. tretie osoby na rozdiel od podnikateľa a jeho majetku nechráni, pričom zároveň nie je možné ani výkladom zákona dospieť k záveru, že v danom prípade žalovaný ako záložný veriteľ podľa § 17 odsek 4 zákona č. 62/2020 Z.z. nemá právo začať výkon záložného práva na nehnuteľnosť žalobcov, ktorí nie sú podnikateľmi s poskytnutou dočasnou ochranou podľa uvedeného zákona, návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Na základe citovaného zákona nemožno zakázať žalovanému výkon záložného práva na nehnuteľnosti žalobcov ako fyzických osôb, ak sú na výkon záložného práva splnené podmienky podľa § 151 a nasl. Občianskeho zákonníka, čo žalobcovia nenamietali. Na výkon záložného práva nemá vplyv ani akcesorická povaha záložného práva k hlavnému záväzku, keďže hlavný záväzok nezanikol, iba je podnikateľ a jeho majetok na rozdiel od tretích osôb po dobu trvania dočasnej ochrany chránený spôsobom uvedeným v § 17 zákona č. 62/2020 Z.z.“ Toto rozhodnutie na odvolanie žalobcov potvrdil aj Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 16.09.2020, č.k. 8Co/119/2020 - 107, v ktorom uviedol: „Súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v ust. § 17 ods. 4 zákona č. 62/2020 Z.z. zákonodarca pri výkone záložného práva neposkytuje ochranu tretím osobám, ktoré môžu byť dotknuté neplnením si povinností podnikateľov, a to vrátane tých, ktorým bola poskytnutá dočasná ochrana, ale účinky poskytnutia dočasnej ochrany pri výkone záložného práva v zmysle cit. ustanovenia sa vzťahujú len na podnikateľa a jeho majetok. Uvedený záver vyplýva nielen z cit. ustanovenia a dôvodovej správy k nemu, ale aj z cieľov a účelu zákona, na ktorý poukazujú žalobcovia vo svojom odvolaní, a to poskytnutie dočasnej ochrany podnikateľom, ktorí majú sídlo alebo miesto podnikania v Slovenskej republike a sú zasiahnutí negatívnymi dopadmi šírenia nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19, ďalej umožnenie v budúcnosti efektívne naštartovať a riadiť proces ich sanácie a tiež vytvorenie predpokladov pre životaschopnosť a prevádzkovanie podniku po ukončení dočasnej ochrany. Z uvedeného je zrejmé, že ochrana poskytnutá poskytnutím dočasnej ochrany podnikateľom sa nevzťahuje na tretie osoby, keď účelom zákona je poskytnutie dočasnej ochrany podnikateľom s úmyslom vytvorenia predpokladov pre životaschopnosť a prevádzkovanie podniku po ukončení dočasnej ochrany. Výklad zákona súdom prvej inštancie nemožno považovať za príliš formalistický z dôvodu, že nezohľadnil postavenie žalobcov ako spoločníkov dlžníka, žalobcu 1/ ako štatutárneho orgánu dlžníka a oboch žalobcov ako ručiteľov, v dôsledku čoho dospel k záveru, že nehnuteľnosť žalobcov nepatrí k podniku podnikateľa tak, ako namietajú žalobcovia s poukazom na to, že zákonodarca nepoužil textáciu „patriacu podniku“, ale použil textáciu „patriacu k podniku“. Pri posudzovaní, či záloh patrí alebo nepatrí k podniku podnikateľa, nemožno vychádzať z toho, že záložným právom viaznucim na zálohu je zabezpečený záväzok dlžníka pod dočasnou ochranou, ale potrebné je vychádzať aj z ust. § 5 Obchodného zákonníka, na ktoré ustanovenie poukázal žalovaný vo svojom vyjadrení a podľa ktorého k podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť. Z uvedeného aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že vecou patriacou k podniku je vec vo vlastníctve podnikateľa, slúžiaca na prevádzkovanie podniku podnikateľa. Nemožno preto považovať za vec patriacu k podniku vec, ktorá je vo vlastníctve štatutárneho orgánu podnikateľa alebo vo vlastníctve spoločníka, a ani vec vo vlastníctve osoby, ktorá ju poskytla na zabezpečenie podnikateľovho záväzku. Odvolací súd sa stotožnil aj s názorom žalovaného, že ak by malo ísť o vec patriacu k podniku, mal by mať podnikateľ právo s touto vecou disponovať, vykazovať ju vo svojom účtovníctve a pod. Uvedené závery vyplývajú aj z pripravovanej právnej úpravy dočasnej ochrany životaschopných podnikov a jej účinkov, na ktorú poukázal žalovaný vo svojom vyjadrení, v ktorej zákonodarca výslovne stanovuje nemožnosť začatia výkonu záložného práva aj voči majetku tretích osôb, ktoré zabezpečuje záväzky podnikateľa pod

dočasnou ochranou, z čoho vyplýva, že v zmysle aktuálnej právnej úpravy zákonodarca považuje za veci patriace k podniku len veci patriace podnikateľovi.“

15. Vzhľadom na právny názor vyslovený v rozhodnutí prvoinštančného súdu ako aj v rozhodnutí odvolacieho súdu v konaní, považoval súd skutočnosť, že žalobcovia trvali na prejednaní veci samej, len za účelové predlžovanie konania. Navyše v priebehu konania zanikla dočasná ochrana poskytnutá v súlade s § 15 ods. 1 zákona č. 62/2020 Z.z. aj samotnému dlžníkovi, spoločnosti C. B., J.S..Z., a to ku dňu 31.01.2021 (nebolo v konaní rozporované), pričom od jej trvania odvodzovali žalobcovia dôvodnosť podanej žaloby. Podľa § 17 ods. 4, druhá veta, zákona č. 64/2020 Z.z., ak bola dočasná ochrana poskytnutá počas plynutia lehoty, po uplynutí ktorej možno takéto záložné právo vykonať, účinky oznámenia o začatí výkonu záložného práva nastávajú opätovne zánikom dočasnej ochrany. V súlade s vyššie uvedeným potom aj v prípade, ak by žalobcovia napriek názoru súdu prezentovanému v rozhodnutiach o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mali za to, že sa poskytnutá dočasná ochrana vzťahuje aj na žalobcov, resp. na záloh v ich vlastníctve, od 01.02.2021 by bolo toto obmedzenie vo vzťahu k zálohu vo vlastníctve žalobcov bezpredmetné z dôvodu zániku dočasnej ochrany spoločnosti C. B., J.S..Z.. V súlade s vyššie uvedeným súd žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol. K argumentácii žalobcov na pojednávaní ohľadne nesprávneho ohodnotenia zálohu (ktoré je možné namietať v rámci dobrovoľnej dražby), ako aj argumentácii o dostatočnom zabezpečení pohľadávky žalovanej inými zabezpečovacími inštitútmi, súd uvádza, že tieto považoval za nedôvodné, nemajúce vplyv na rozhodnutie vo veci, keďže nie sú spôsobilé spochybniť samotný výkon záložného práva (jeho začatie) ako právom dovolený spôsob veriteľa domôcť sa splnenia svojej splatnej pohľadávky zabezpečenej zriadením záložného práva.

16. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 C.s.p. v spojení § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že priznal úspešnej žalovanej voči v konaní neúspešným žalobcom 1. a 2. nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s § 262 ods. 2 C.s.p. po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).